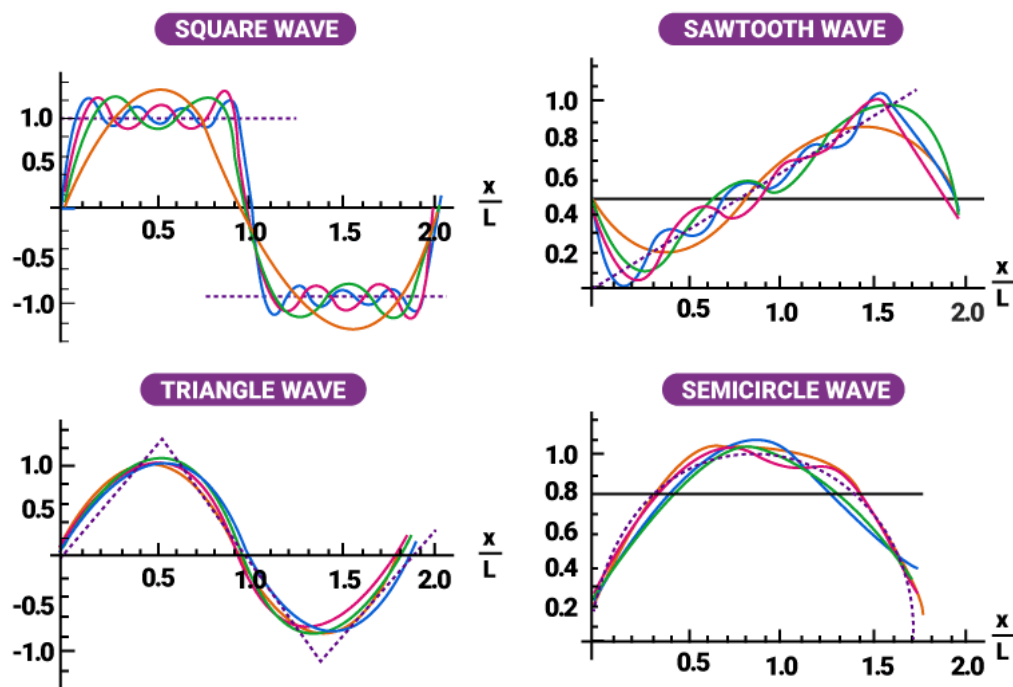

قسمت اول : الگوریتم ژنتیک

متین فردا امتحان ریاضیات مهندسی دارد، که شامل مبحث سری فوریه است. او درک درستی از نحوه محاسبه ضرایب سری فوریه ندارد و نگران است نتواند توابع پیچیده را به اجزای سینوسی و کسینوسی تجزیه کند. او می‌خواهد تا با استفاده از الگوریتم ژنتیک، ضرایب سری فوریه یک تابع ناشناخته را به صورت تقریبی پیدا کند. هدف این است که با شبیه‌سازی فرآیند تکامل، ضرایب بهینه برای بازسازی تابع اصلی در محدوده ۲۰ جمله اول سری فوریه شناسایی شوند. از آنجایی که علاوه بر ریاضیات، متین در برنامه‌نویسی نیز ضعیف است از شما کمک خواسته، به او در انجام پروژه کمک کنید.

توضیح سری فوریه

سری فوریه روشی برای تجزیه یک تابع تناوبی با دوره تناوب (T) به مجموع بی‌پایانی از توابع سینوسی و کسینوسی با فرکانسهای صحیح است. این سری به شکل مقابل تعریف میشود (به شرط اینکه تابع در بازه $-\pi$ تا π تعریف شده باشد و متناوب باشد):

$$f(x) \sim \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} [a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx)]$$

$$a_0 = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) dx$$

$$a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos(nx) dx, \quad n \geq 1$$

$$b_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \sin(nx) dx, \quad n \geq 1$$

- a_0 : مقدار متوسط تابع در یک دوره تناوب.
- a_n و b_n : ضرایب سینوسی و کسینوسی که با انتگرال‌گیری از تابع اصلی محاسبه میشوند.
- **هدف:** با داشتن نمونه‌هایی از تابع $f(t)$ ، ضرایب a_n و b_n را طوری بیابیم که سری فوریه تقریب مناسبی از تابع اصلی باشد.

صورت مسئله

متین یک تابع ناشناخته $f(t)$ را در بازه 0 تا T نمونه‌برداری کرده و ۱۰۰ نقطه داده $(t_i, f(t_i))$ جمع‌آوری کرده است. او میخواهد با استفاده از الگوریتم ژنتیک، ضرایب $(a_0, a_1, a_2, \dots, a_{21})$ و $(b_1, b_2, \dots, b_{21})$ (مجموعاً ۴۱ ضریب) را طوری پیدا کند که بهترین تطابق را با داده‌هایش داشته باشد.

محدودیتها

- تنها از ۲۰ جمله اول سری فوریه استفاده شود (منظور از ۲۰ جمله اول در بخش بالا توضیح داده شده).
- ضرایب در بازه $[-A, A]$ محدود شوند، که در ابتدا مقدار آن باید مشخص شود، مثلاً $A = 10$.
- الگوریتم باید در زمان معقول (که برای هر تست متفاوت است) به جواب برسد. برای فهمیدن رسیدن به جواب، از معیار خطا مانند جذر میانگین مربعات خطا (RMSE) و یا بسیاری توابع دیگر که در این زمینه وجود دارد می‌توانید استفاده کنید تا اختلاف تقریب سری فوریه با تابع اصلی را بسنجید.

پیاده سازی مسئله

بخش یک : تعریف مفاهیم

در ابتدای مسئله لازم است تعریف صحیح ژن در مسئله را پیدا کنید و با استفاده از آن‌ها کروموزوم را بسازید. هر کروموزوم یک پاسخ برای مسئله است و با انتخاب کردن کروموزوم‌ها به صورت تصادفی سعی می‌شود که فضای حالت بزرگ مسئله پوشش داده شود.

بخش دو: ساخت جمعیت اولیه

در ابتدا لازم است جمعیتی از کروموزوم‌ها را بسازید. جمعیت شما باعث ایجاد تنوع در حالات شما می‌شود و به شما کمک می‌کند راه حل‌های مختلفی برای رسیدن به پاسخ پیدا کنید و از این رو اهمیت زیادی دارد. دقت کنید که انتخاب پارامتر جمعیت به خود شما بستگی دارد و در گزارش خود باید نمودار مقایسه روند افزایش فیتنس را در سه حالت با جمعیت‌های متفاوت بررسی کنید و نتایج را تحلیل کنید.

بخش سه: معیار سنجش سازگاری¹

برای اینکه بفهمید الگوریتم شما چه قدر خوب عمل می‌کند باید معیاری برای سنجش سازگاری پیدا کنید. در مسئله داده شده، معیار خوب بودن هر کروموزوم این است که به چه اندازه به تابع هدف نزدیک است. برای سنجش تفاوت دو تابع معیارهای متفاوتی وجود دارد. چند تا از آن‌ها را در گزارش خود بیاورید و در نهایت از یکی از آنها به عنوان معیار سازگاری در الگوریتم خود استفاده کنید همچنین دلیل انتخاب خود را ذکر کنید. توجه داشته باشید که معیار $RMSE$ حتما باید در گزارش شما باشد و به جز آن حداقل باید از دو معیار دیگر نیز استفاده کنید.

بخش چهارم: پیاده سازی $mutation$ ، $crossover$ و استراتژی انتخاب نسل بعد

حال برای اینکه به یک پاسخ از مسئله داده شده نزدیک شویم، نیاز است در هر نسل، جمعیت جدیدی با استفاده از جمعیت نسل قبل آن تولید گردد. برای این کار، باید از روش‌های $crossover$ و $mutation$ استفاده گردد. تابع $crossover$ بر روی دو کروموزوم اعمال می‌شود، و آن‌ها را ترکیب می‌کند تا به کروموزوم‌هایی از ترکیب آن دو که در حالت ایده‌آل بهترین ویژگی‌های دو ژن اولیه را دارند برسد. این ترکیب و نرخ ایجاد آن باید به عنوان پارامترهای مسئله در نظر گرفته شوند. تابع $mutation$ بر روی یک کروموزوم اعمال می‌شود، و آن را

جهش و یا تغییر می‌دهد؛ به این امید که بتواند به کروموزوم بهتری جهش پیدا کند. می‌توانید درصد معقولی از ژن‌های برتر را نیز برای انتقال مستقیم به نسل‌های آینده در نظر بگیرید.

بخش پنجم: تحلیل نتایج

برای سنجش درستی الگوریتم باید خروجی الگوریتم خودتان را با تابع هدف در یک نمودار رسم کنید و این کار را برای تمام تابع‌های هدفی که در اختیارتان گذاشته شده تکرار کنید. همچنین رسم نمودار فیتنس در نسل‌های متفاوت و تحلیل آن می‌تواند کمک بسیاری به شما بکند.

سوالات

1. برای کروموزومی که در نظر گرفته اید فضای حالت آن را محاسبه کنید.
2. دو تا از ایده‌هایی که از نظر شما می‌تواند باعث سریع‌تر همگرا شدن این مسئله شود را توضیح دهید.
3. استراتژی‌های متفاوتی برای انتخاب نسل بعد در الگوریتم‌های ژنتیک وجود دارد. درباره دو مورد از آن‌ها توضیح دهید.
4. یکی از چالش‌های اصلی در الگوریتم‌های ژنتیک، جلوگیری از همگرایی زودرس (Premature Convergence) است. این پدیده زمانی رخ می‌دهد که جمعیت به سرعت به یک نقطه بهینه محلی همگرا می‌شود و از کشف راه‌حل‌های بهتر باز می‌ماند. دو روش برای جلوگیری از همگرایی زودرس در الگوریتم ژنتیک نام ببرید و توضیح دهید که هر کدام چگونه باعث افزایش تنوع ژنتیکی در جمعیت می‌شوند.
5. یکی از توابع خطایی که در کارهای آماری و مسائل یادگیری ماشین استفاده می‌شود تابع R-squared است. نحوه کار این تابع را توضیح دهید و توضیح دهید آیا در انجام این مسئله می‌تواند کاربردی باشد یا نه.